

Art. 3. Le présent arrêté entre en vigueur le 1er mai 1991.

Art. 4. Le Ministre communautaire de l'Aide sociale et de la Famille est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 17 avril 1991.

Le Président,
G. GEENS

Le Ministre communautaire de l'Aide sociale et de la Famille,
J. LENSENS

N. 91 — 1477

17 APRIL 1991. — Besluit van de Vlaamse Executieve tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1985 tot vaststelling van de normen waaraan een serviceflatgebouw, een woningcomplex met dienstverlening of een rusthuis moet voldoen om voor erkenning in aanmerking te komen

De Vlaamse Executieve,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 20, gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988;

Gelet op het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden, gewijzigd bij decreet van 13 april 1988, gewijzigd bij artikel 21 van het decreet van 20 december 1989 houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, gewijzigd bij artikel 110 van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991, gewijzigd bij decreet van 20 februari 1991, inzonderheid op artikel 14;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1985 tot vaststelling van de normen waaraan een serviceflatgebouw, een woningcomplex met dienstverlening of een rusthuis moet voldoen om voor erkenning in aanmerking te komen;

Gelet op het akkoord van de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting gegeven op 16 april 1991;

Gelet op het advies van de Vlaamse Hoge Raad voor de Derde Leeftijd, gegeven op 2 en 10 april 1991;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op artikel 3, § 1, gewijzigd bij de wet van 4 juli 1989;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

Overwegende dat het past, teneinde de uitvoering van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden en de wijzigende decreten te bespoedigen, dringend de nodige uitvoeringsmaatregelen te nemen;

Op de voordracht van de Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin;

Na beraadslaging,

Besluit :

Artikel 1. In het opschrift van het besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1985 tot vaststelling van de normen waaraan een serviceflatgebouw, een woningcomplex met dienstverlening of een rusthuis moet voldoen om voor erkenning in aanmerking te komen worden de woorden "of een rusthuis" vervangen door de woorden "een rusthuis of een dagverzorgingscentrum".

Art. 2. Een nieuw artikel 3 wordt toegevoegd dat luidt als volgt :

"Art. 3. Om voor erkenning in aanmerking te komen moet een dagverzorgingscentrum voldoen aan de normen die als bijlage C van dit besluit zijn opgenomen."

Art. 3. Artikel 3 wordt artikel 4, artikel 4 wordt artikel 5, artikel 5 wordt artikel 6, artikel 6 wordt artikel 7 en artikel 7 wordt artikel 8.

Art. 4. In artikel 4 worden de woorden "en van de rusthuizen" vervangen door de woorden "van de rusthuizen en van de dagverzorgingscentra".

Art. 5. In artikel 5 worden de woorden "of het rusthuis" vervangen door de woorden "het rusthuis of het dagverzorgingscentrum".

Art. 6. Een artikel 5bis wordt ingevoegd luidend als volgt:

"Dagverzorgingscentra, die ten laste van de begroting 1990 een werkingstoelage mochten ontvangen, dienen voor wat betreft de infrastructuurnormen van bijlage C uiterlijk op 31 december 1994 en voor wat betreft de werkingsnormen van dezelfde bijlage uiterlijk op 31 december 1993 hieraan te voldoen".

Art. 7. In bijlage A wordt een norm 1.10 ingevoegd luidend als volgt :

"1.10. De beheersinstantie van de inrichting moet een reglement van opname- en ontslagbeleid opstellen dat ter goedkeuring aan de Vlaamse Executieve wordt voorgelegd en waarin :

1° geen opname- en ontslagcriteria mogen worden opgenomen die betrekking hebben op de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging;

2° geen opname- en ontslagcriteria mogen worden opgenomen die betrekking hebben op lidmaatschap van een organisatie of groepering;

3° geen opname- en ontslagcriteria mogen worden opgenomen die betrekking hebben op de financiële draagkracht van de bejaarden."

Art. 8. In bijlage B wordt een norm 1.12 ingevoegd luidend als volgt :

"1.12. De beheersinstantie van de inrichting moet een reglement van opname- en ontslagbeleid opstellen dat ter goedkeuring aan de Vlaamse Executieve wordt voorgelegd en waarin :

1° geen opname- en ontslagcriteria mogen worden opgenomen die betrekking hebben op de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging;

2° geen opname- en ontslagcriteria mogen worden opgenomen die betrekking hebben op lidmaatschap van een organisatie of groepering;

3° geen opname- en ontslagcriteria mogen worden opgenomen die betrekking hebben op de financiële draagkracht van de bejaarden."

Art. 9. Dit besluit treedt in werking op 1 mei 1991.

Art. 10. De Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 17 april 1991

De Voorzitter,

G. GEENS

De Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin,

J. LENSSENS

—
Bijlage C
—

Erkenningsnormen voor dagverzorgingscentra

1. Normen die betrekking hebben op het opnamebeleid, het onthaal van de bejaarden, de vrijheid van de in het centrum verblijvende personen en eerbiediging van hun ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging en op het reglement van orde.

1.1. Bij de eerste opname moet aan het centrum een verslag worden overgelegd van een maatschappelijk werker verbonden aan een openbaar bestuur of een erkende sociale voorziening, waaruit blijkt dat na met de bejaarde de verschillende mogelijkheden van hulpverlening te hebben onderzocht en besproken, de bejaarde beslist voor de opname in het vermelde centrum. In geval van dringende opname moet het verslag uiterlijk acht dagen na de opname worden overgelegd. Wanneer tussen een nieuwe verblijfsdag en het laatste verblijf in het centrum meer dan 12 maanden zijn verlopen, moet een nieuw verslag worden overgelegd.

Het dagverzorgingscentrum neemt bejaarden op die geen intensieve medische controle nodig hebben maar wel behoefte aan (re-)activering, verzorging, toezicht of begeleiding in de activiteiten van het dagelijkse leven.

1.2. Elk centrum is verplicht een reglement van orde op te stellen waarin o.m. volgende punten moeten worden vermeld :

1.2.1. Het juridisch statuut en de aard van de inrichting;

1.2.2. de bejaarden voor wie het centrum bestemd is (verzorgingsbehoevende bejaarden en/of demente bejaarden);

1.2.3. de bijzondere opnemingsvoorwaarden;

1.2.4. de omstandigheden die aanleiding kunnen geven tot ontslag uit het centrum;

1.2.5. de gestructureerde wijze waarop met de verblijfhouders wordt overlegd en de wijze waarop suggesties en bemerkingen kunnen worden ingediend en de wijze waarop ze worden behandeld;

1.2.6. de wederzijdse rechten en plichten van de bejaarden en van het centrum.

1.2.7. De bepalingen van het reglement en elke latere wijziging ervan zijn onderworpen aan de goedkeuring van de Executieve.

1.3. Behalve in geval van dringende opname moet het reglement van orde bij de eerste opname aan de bejaarde worden overhandigd, die tekent voor ontvangst en akkoord.

Elke wijziging van dit reglement moet aan de bejaarde worden overhandigd, die tekent voor ontvangst en akkoord.

1.4. Het centrum dat een persoon opneemt verbindt er zich toe hem niet te ontslaan tenzij om reden van heilkracht of redenen en volgens de procedure vermeld in het reglement van orde. Verzorgingsbehoevendheid kan geen reden zijn tot weigering van opname in het centrum, behalve wanneer het personen betreft die, wegens hun gedragingen zwaar storend zijn voor de andere bezoekers of voor het centrum zelf.

Indien naar het oordeel van een geneesheer de lichamelijke of geestelijke gezondheidstoestand van de bezoeker zodanig is dat de opname in het dagverzorgingscentrum niet langer meer mogelijk is, verbindt het centrum zich ertoe, in overleg met de bejaarde en met de natuurlijke of rechtspersonen die voor de opname instaan, te zorgen voor een passende oplossing.

1.5. Het reglement van orde dient uit te gaan van het principe dat aan de opgenomen personen de grootst mogelijke vrijheid moet verleend worden.

Aan elke bejaarde moet gedurende zijn opneming een volledige filosofische, godsdienstige en politieke vrijheid gewaarborgd worden. De vrijheid van keuze van geneesheer moet worden verzekerd. Het staat de bejaarde vrij bezoek te ontvangen. Bepalingen kunnen door de inrichting alleen om organisatorische redenen worden opgelegd en dienen uitdrukkelijk in het reglement van orde te worden vermeld.

1.6. De bejaarde mag in geen geval bij opneming, noch nadien, het beheer van zijn gelden en/of goederen of het bewaren ervan aan het centrum, een beheerder van het centrum, de dagelijks verantwoordelijke of een personeelslid toevertrouwen.

1.7. Alvorens tot de opneming wordt overgegaan wordt tussen het centrum en de bejaarde of in voorkomend geval een vertrouwenspersoon aangeduid door de bejaarde en niet behorend tot het centrum, een schriftelijke overeenkomst gesloten waarbij o.m. wordt bepaald :

- de natuurlijke of rechtspersonen die voor de betaling instaan en de wijze waarop de betaling zal gebeuren;
- het bedrag van de dagprijs;
- de diensten en leveringen die aanleiding geven tot extra vergoeding.

Een afschrift van deze overeenkomst evenals van elke wijziging van één van de bepalingen ervan wordt ter beschikking gehouden van de ambtenaren die belast zijn met het toezicht. Indien het centrum kan aantonen dat de bejaarde niet in staat is een schriftelijke overeenkomst af te sluiten dient zij overleg te plegen met de naaste familie.

1.8. De in de overeenkomst aangeduide dagprijs bevat alle kosten voor het verblijf en de verzorging, behalve voor de diensten en leveringen waarvoor in dezelfde overeenkomst uitdrukkelijk een extravergoeding wordt voorzien.

1.9. Bij elke opneming van een bejaarde wordt een persoonlijke steekkaart ingevuld die onder meer vermeldt :

a) de volledige identiteit van de opgenomen persoon (naam, voornaam, geboorteplaats en datum, burgerlijke staat, nationaliteit);

b) in voorkomend geval, naam, adres en telefoonnummer van de behandelende geneesheer;

c) naam, adres en eventueel telefoonnummer van de persoon die in geval van nood dient te worden verwittigd;

Zo de opgenomen persoon zulks verlangt, kan de verantwoordelijke persoon van het centrum op de steekkaart eveneens diens godsdienstige en filosofische overtuiging vermelden.

1.10. De beheersinstantie van de inrichting moet een reglement van opname- en ontslagbeleid opstellen dat ter goedkeuring aan de Vlaamse Executieve wordt voorgelegd en waarin :

1° geen opname- en ontslagcriteria mogen worden opgenomen die betrekking hebben op de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging;

2° geen opname- en ontslagcriteria mogen worden opgenomen die betrekking hebben op lidmaatschap van een organisatie of groepering;

3° geen opname- en ontslagcriteria mogen worden opgenomen die betrekking hebben op de financiële draagkracht van de bejaarden.

2. Normen die betrekking hebben op de voeding, de hygiëne en de te verstrekken zorgen.

2.1. De voeding

2.1.1. De opgenomen personen moeten tenminste éénmaal per dag een warme maaltijd ontvangen als zij meer dan 4 uur in het centrum verblijven.

2.1.2. De maaltijden moeten bereid en verdeeld worden met inachtneming van de voorschriften inzake zindelijkheid en hygiëne. Het voedsel moet in voldoende hoeveelheid beschikbaar zijn. Het moet gezond, afwisselend en bovendien aangepast zijn aan de gezondheidstoestand van de bejaarde. De dieetvoorschriften van de behandelende geneesheer moeten in acht genomen worden.

2.1.3. De spijkskaart wordt tenminste één dag op voorhand op een goed zichtbare plaats uitgehangen. Zij moet gedurende tenminste één maand ter inzage worden bewaard.

2.2. De hygiëne en de te verstrekken zorgen

2.2.1. De gebouwen moeten regelmatig onderhouden worden en beschermd tegen alle gevaar van vochtigheid en insijpeling van water. Alle lokalen moeten steeds zindelijk worden gehouden en moeten, in alle opzichten, beantwoorden aan de bestemming die eraan wordt gegeven.

2.2.2. Er mogen in het centrum of op de belendende aanhorigheden geen dieren worden gehouden die hinderlijk zijn voor de bewoners of een gevaar opleveren voor de hygiëne in of rond de inrichting.

2.2.3. Welke ook het verwarmingssysteem weze, het mag geen vlammen, gassen of stof ontwikkelen in de lokalen die toegankelijk zijn voor de bejaarden.

2.2.4. Ongeacht de weersomstandigheden en zowel bij nacht als bij dag moet in voldoende verwarming, ventilatie en verlichting van al de lokalen kunnen worden voorzien.

2.2.5. In alle weersomstandigheden moet een temperatuur kunnen worden bereikt van 22°C in de leefruimten en van 18°C in de andere lokalen die toegankelijk zijn voor de bejaarden.

2.2.6. Voldoende en behoorlijke sanitaire installaties moeten voor de opgenomen personen en voor het personeel afzonderlijk voorhanden zijn.

2.2.7. De sanitaire installaties voor bejaarden moeten bestaan uit tenminste vier toiletten per 15 personen waarvan minstens twee moeten toegankelijk zijn voor rolstoelpatiënten. Zij moeten voor de bejaarden gemakkelijk toegankelijk zijn en gescheiden zijn voor mannen en vrouwen.

Voor de rolstoelpatiënten moeten aangepaste sanitaire installaties worden voorzien.

De toiletten dienen voorzien te zijn van een goede rechtstreekse verluchting of van een degelijke ventilatie.

Elk toilet moet voorzien zijn van aangepaste muurleuningen, een klerenhaak en closetpapier met dito houder.

In elke groep toiletten moet een handenwasbak met zeep en handdoek beschikbaar zijn.

2.2.8. Vaste afval en onder meer keukenafval moet in goed sluitende vaten worden opgeruimd.

2.2.9. De algemene diensten, onder meer de keukens en washuizen, moeten zo ingericht zijn, dat de reuk of de dampen die zij ontwikkelen niemand kunnen hinderen.

2.2.10. In de lozing van het afvalwater moet op een duurzame en hygiënische manier worden voorzien.

2.2.11. Het beddegoed moet steeds zindelijk gehouden worden en tenminste om de veertien dagen en telkens als zulks nodig is verversd worden.

Alle passende gezondheidsmaatregelen moeten worden getroffen ten opzichte van bevuild linnen.

2.2.12. Drinkbaar water moet in voldoende mate in gans het gebouw beschikbaar zijn.

2.2.13. In het centrum zelf of in de onmiddellijke nabijheid ervan moet tenminste één aan de toestand van de bejaarden aangepaste badinstallatie voorhanden zijn.

Deze baden moeten gemakkelijk toegankelijk zijn.

Beveiligingsmaatregelen moeten worden getroffen om te voorkomen dat de apparaten voor watertoevoer of -afvoer ongevallen zouden veroorzaken.

2.2.14. De baden moeten dagelijks door de bejaarden kunnen gebruikt worden. De nodige hulp moet worden verstrekt aan de personen die onbekwaam zijn om zichzelf bij hun opschik te behelpen. De directie van de inrichting moet erover waken dat de bejaarden geen hinder ondervinden van gebrek aan zindelijkheid van één van hen.

2.2.15. Aan de bejaarden moet de gelegenheid geboden worden om te rusten.

2.2.16. Alle profylactische maatregelen moeten worden getroffen tegen besmettelijke ziekten. Ingeval van twijfel moet de gezondheidsinspekteur worden geraadpleegd. Hij moet dadelijk in kennis worden gesteld van elk geval van overdraagbare aandoening.

2.2.17. Voor ieder opgenomen persoon moet aanhoudend een dossier worden bijgehouden dat de verzorgingsrichtlijnen en de uitvoering ervan vermeldt.

Dit dossier moet ter beschikking worden gehouden van de bevoegde ambtenaren van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Het beroepsgeheim moet worden geëerbiedigd.

2.2.18. Aan de bejaarden moeten alle zorgen worden verzekerd die hun gezondheidstoestand vereist en moet de nodige hulp worden verstrekt bij de dagelijkse handelingen van het leven.

3. Normen die betrekking hebben op het gebouw en op de veiligheid.

3.1. Voldoen aan de veiligheidsnormen die voor dergelijke gebouwen van toepassing zijn.

3.2. Het gebouw

3.2.1. Het gebouw moet zo gezellig en zo huiselijk mogelijk worden ingericht.

3.2.2. In de zit- en eetkamers van de bejaarden moet het raamoppervlak tenminste 1/6 bedragen van de netto vloeroppervlakte.

De hoogte van de raamdorpels moet zittend een ongehinderd zicht op de buitenwereld mogelijk maken, evenwel zonder gevaar voor ongevallen.

3.2.3. Er moet tenminste één zitkamer van tenminste 5m² per erkende verblijfseenheid voorbehouden worden voor de bejaarden.

3.2.4. Al de voor bejaarden bestemde lokalen van het centrum moeten voor de bejaarden gemakkelijk toegankelijk zijn en mogen zich op niet meer dan 1 verdieping uitspreiden.

4. Normen die betrekking hebben op het aantal en op de kwalificatie van de personen werkzaam in de inrichting.

4.1. Het centrum moet te allen tijde over tenminste volgend personeel beschikken :

4.1.1. Minimum 2 personeelsleden waarvan tenminste 1 moet instaan voor de verzorging.

Van deze personeelsleden dient minimum 1 personeelslid, belast met de coördinatie, te beschikken over een diploma uitgereikt door tenminste Hoger Onderwijs buiten de universiteit. Het dagverzorgingscentrum dat zich hoofdzakelijk richt op de opvang van demente bejaarden of psychogeriatrische patiënten, kan de verpleegkundige vervangen door een functie van meer gepaste aard doch van Hoger Onderwijs buiten de universiteit.

4.2. Al het personeel dat in de inrichting werkzaam is, met uitzondering van het keuken-, technisch en onderhoudspersoneel, moet ieder jaar een bijscholing volgen van minimum 8 uur. De verantwoordelijke dient nog bijkomende 8 uren bijscholing te volgen inzake beheer van voorzieningen voor bejaarden.

4.3. Alle personeelsleden van het centrum moeten een getuigschrift van goed zedelijk gedrag kunnen overleggen.

De erkenning kan worden geweigerd of ingetrokken wanneer een lid van het personeel dat in het centrum werkzaam is in België of in het buitenland door een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing werd veroordeeld wegens een misdrijf dat genoemd is in boek II, titel VII, hoofdstuk V, VI, en VII, titel VIII, hoofdstuk I, II, artikel 422 bis, IV en VI en titel IX, hoofdstuk I en II van het strafwetboek.

5. Normen die betrekking hebben op de inspraak en op het onderzoek van de suggesties en bedenkingen van de verblijfhouders.

5.1. In ieder centrum moet minstens éénmaal per maand een gestructureerd overlegmoment met de op dat ogenblik aanwezige verblijfhouders worden ingericht. De gezinsleden van de verblijfhouders dienen van dit overleg in kennis te worden gesteld en kunnen ten allen tijde aan dit overleg deelnemen.

Tijdens dit overleg kunnen de verblijfhouders en hun gezinsleden advies uitbrengen, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de verantwoordelijke van het centrum, over alle aangelegenheden die de algemene werking van het centrum betreffen.

Van dit overleg wordt een verslag gemaakt dat ter inzage ligt van de bejaarden en hun gezinsleden. Een exemplaar van dit verslag wordt overgelegd aan de verantwoordelijke van het centrum.

De ambtenaren van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap belast met het toezicht op de centra kunnen, ten allen tijde, inzage nemen van deze verslagen.

De verantwoordelijke en het personeel kunnen uitgenodigd worden om de overlegvergaderingen bij te wonen.

5.2. De bejaarden die in het dagverzorgingscentrum vertoeven en hun gezinsleden moeten op een in het reglement van orde uitdrukkelijk bepaald tijdstip dagelijks de mogelijkheid hebben om hun suggesties, bemerkingen of klachten mede te delen aan de verantwoordelijke van het centrum.

Suggesties, bemerkingen of klachten kunnen door de bejaarden of hun gezinsleden eveneens in een daartoe bestemd register worden geakteerd.

Het register en de verslagen moeten op eenvoudige vraag, ter inzage worden gegeven aan de verblijfshouders en hun gezinsleden en de met het toezicht op de centra belaste ambtenaren van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

6. Normen met betrekking op houden van de rekeningen.

6.1. Op het einde van elke maand wordt, voor iedere bejaarde, die één of meerdere dagen in het centrum verbleven heeft een rekening opgemaakt waarop duidelijk zijn vermeld :

- de identiteit van de bejaarde;
- het aantal dagen verblijf. Wanneer het verblijf minder dan een volle maand bestrijkt, de begin- en de einddatum;
- de gevraagde dagprijs;
- een gedetailleerde opgave van al de boven de dagprijs in rekening gebrachte extra vergoedingen (aard, aantal en bedrag);
- het totaal verschuldigde nettobedrag;
- het bedrag betaald door de betrokkene.

Een exemplaar van die rekening wordt overhandigd aan elke natuurlijke of rechtspersoon die geheel of gedeeltelijk voor de betaling instaat.

Voor niet geregelde verblijfshouders, kan de afrekening dagelijks gebeuren.

6.2. De bevoegde ambtenaren van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zijn gemachtigd om kennis te nemen van de boekhouding en van de individuele rekeningen.

Gezien om goedgevond te worden bij het besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1985.

Brussel, 17 april 1991.

De Voorzitter,

G.GEENS

De Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin,

J. LENSSENS

TRADUCTION

F. 91 — 1477

17 AVRIL 1991. — Arrêté de l'Exécutif flamand modifiant l'arrêté de l'Exécutif flamand du 17 juillet 1985 fixant les normes d'agrément auxquelles les résidences-services, les complexes résidentiels proposant des services ou les maisons de repos doivent satisfaire

L'Exécutif Flamand,

Vu la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, notamment l'article 20, modifié par la loi spéciale du 8 août 1988;

Vu le décret du 5 mars 1985 portant réglementation de l'agrément et de l'octroi de subventions relatifs aux structures destinées aux personnes âgées, modifié par le décret du 13 avril 1988, modifié par l'article 21 du décret du 20 décembre 1989 contenant les dispositions d'exécution du budget de la Communauté flamande, modifié par l'article 110 du décret du 21 décembre 1990 contenant des dispositions budgétaires techniques ainsi que des dispositions accompagnant le budget 1991, modifié par le décret du 20 février 1991, notamment l'article 14;

Vu l'arrêté de l'Exécutif flamand du 17 juillet 1985 fixant les normes d'agrément auxquelles les résidences-services, les complexes résidentiels proposant des services ou les maisons de repos doivent satisfaire;

Vu l'accord du Ministre communautaire des Finances et du Budget, en date du 16 avril 1991;

Vu l'avis du Conseil supérieur flamand pour le troisième âge, en date du 2 et 10 avril 1991;

Vu les lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973, notamment l'article 3, § 1er, modifié par la loi du 4 juillet 1989;

Vu l'urgence;

Considérant qu'il convient de prendre sans délai les mesures d'exécution nécessaires afin d'accélérer la mise en œuvre du décret du 5 mars 1985 portant réglementation de l'agrément et de l'octroi de subventions relatifs aux structures destinées aux personnes âgées;

Sur la proposition du Ministre communautaire de l'Aide sociale et de la Famille;

Après en avoir délibéré,

Arrête :

Article 1er. Dans l'intitulé de l'arrêté de l'Exécutif flamand du 17 juillet 1985 fixant les normes d'agrément auxquelles les résidences-services, les complexes résidentiels proposant des services ou les maisons de repos doivent satisfaire, les mots "ou les maisons de repos" sont remplacés par les mots "les maisons de repos ou les centres de soins de jour".

Art. 2. Il est inséré un nouvel article 3 libellé comme suit :

"**Art. 3.** Pour pouvoir être agréé, un centre de soins de jour doit satisfaire aux normes figurant en annexe C du présent arrêté."

Art. 3. L'article 3 devient l'article 4, l'article 4 devient l'article 5, l'article 5 devient l'article 6, l'article 6 devient l'article 7 et l'article 7 devient l'article 8.

Art. 4. Dans l'article 4 les mots "et des maisons de repos" sont remplacés par les mots "des maisons de repos et des centres de soins de jour".

Art. 5. Dans l'article 5 les mots "ou des maisons de repos" sont remplacés par les mots "des maisons de repos ou des centres de soins de jour".

Art. 6. Il est inséré un article 5bis libellé comme suit :

"Les centres de soins de jour qui ont bénéficié d'une subvention de fonctionnement à charge du budget 1990, doivent satisfaire aux normes d'infrastructure de l'annexe C au plus tard le 31 décembre 1994 et aux normes de fonctionnement de la même annexe, au plus tard le 31 décembre 1993".

Art. 7. Il est inséré dans l'annexe A une norme 1.10 libellée comme suit :

"1.10. L'organe de gestion de l'établissement doit rédiger un règlement relatif à la politique d'admission et de renvoi qui est soumis pour approbation à l'Exécutif flamand et dans lequel :

1° ne peut figurer aucun critère d'admission et de renvoi portant sur la conviction idéologique, philosophique et religieuse;

2° ne peut figurer aucun critère d'admission et de renvoi portant sur l'adhésion à une organisation ou un groupement;

3° ne peut figurer aucun critère d'admission et de renvoi portant sur les moyens financiers des personnes âgées."

Art. 8. Il est inséré dans l'annexe B une norme 1.12 libellée comme suit :

"1.12. L'organe de gestion de l'établissement doit rédiger un règlement relatif à la politique d'admission et de renvoi qui est soumis pour approbation à l'Exécutif flamand et dans lequel :

1° ne peut figurer aucun critère d'admission et de renvoi portant sur la conviction idéologique, philosophique et religieuse;

2° ne peut figurer aucun critère d'admission et de renvoi portant sur l'adhésion à une organisation ou un groupement;

3° ne peut figurer aucun critère d'admission et de renvoi portant sur les moyens financiers des personnes âgées."

Art. 9. Le présent arrêté entre en vigueur le 1er mai 1991.

Art. 10. Le Ministre communautaire de l'Aide sociale et de la Famille est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 17 avril 1991.

Le Président,

G. GEENS

Le Ministre communautaire de l'Aide sociale et de la Famille,

J. LENSSENS

Annexe C

Normes d'agrément pour les centres de soins de jour

1 Normes portant sur la politique d'admission, l'accueil des personnes âgées, la liberté des résidents et le respect de leurs convictions idéologiques, philosophiques ou religieuses ainsi que sur le règlement d'ordre intérieur.

1.1. A la première admission, un rapport est remis au centre par un assistant social, par une administration publique ou une structure sociale agréée indiquant qu'après avoir examiné et discuté avec la personne âgée les différentes possibilités d'assistance, elle décide de se faire admettre dans ledit centre. En cas d'admission urgente, le rapport est produit au plus tard huit jours après l'admission. Lorsque plus de 12 mois se sont écoulés entre une nouvelle journée de séjour et le dernier séjour dans le centre, un nouveau rapport doit être produit.

Le centre de soins de jour admet des personnes âgées qui ne nécessitent aucune surveillance médicale intensive mais qui ont besoin de (ré)activation, de soins, de la surveillance ou de l'assistance dans les activités de la vie journalière.

1.2. Tout centre est tenu de rédiger un règlement d'ordre intérieur contenant les points suivants :

1.2.1. Le statut juridique et la nature de l'établissement;

1.2.2. les personnes âgées auxquelles le centre s'adresse (personnes âgées nécessitant des soins et/ou démentes);

1.2.3. les conditions d'admission spéciales;

1.2.4. les circonstances qui peuvent donner lieu au renvoi du centre;

1.2.5. la façon structurée de concertation avec les résidents et les modalités d'introduction et d'examen des suggestions et des observations;

1.2.6. les droits et obligations réciproques des personnes âgées et du centre.

1.2.7. les dispositions du règlement et toute autre modification ultérieure sont soumises à l'approbation de l'Exécutif.

1.3. Sauf en cas d'admission urgente, le règlement d'ordre intérieur est remis à la première admission, à la personne âgée qui signe pour réception et accord.

Toute modification de ce règlement est remise à la personne âgée qui signe pour réception et accord.

1.4. Le centre qui admet une personne s'engage à ne pas la renvoyer sauf en cas de force majeure ou pour des raisons et selon la procédure prévus par le règlement d'ordre intérieur. La nécessité de soins ne peut donner lieu à un refus d'admission dans le centre sauf s'il s'agit de personnes dont le comportement incommoder les autres visiteurs ou le centre lui-même.

Si un médecin estime que la condition physique ou mentale du visiteur est telle que l'admission dans un centre de soins de jour devient impossible, le centre s'engage, de commun accord avec la personne âgée et les personnes physiques ou morales assurant le placement, à chercher une solution appropriée.

1.5. Le règlement d'ordre intérieur s'inspire du principe que la plus grande liberté possible doit être laissée aux résidents.

Durant son séjour la liberté de conviction philosophique, religieuse et politique est garantie à toute personne âgée. La liberté de choix de médecin est assurée. La personne âgée peut recevoir les visites de son choix. Des restrictions peuvent être imposées par l'établissement uniquement pour des raisons organisationnelles et doivent être mentionnées expressément dans le règlement d'ordre intérieur.

1.6. La personne âgée ne peut en aucun cas, soit à l'admission, soit ultérieurement, confier la gestion de son argent et/ou de ses biens ou leur dépôt, à l'établissement, à un administrateur du centre, au responsable permanent ou à un membre du personnel.

1.7. Avant que l'on procède à l'admission, il est conclu entre le centre et la personne âgée ou, le cas échéant, une personne de confiance n'appartenant pas au centre et désignée par la personne âgée, une convention écrite stipulant :

- les personnes physiques ou morales assurant le paiement et le mode de paiement;
- le montant du prix journalier;
- les services et fournitures donnant lieu à une indemnité supplémentaire.

Une copie de cette convention ainsi que de toute modification y apportée peut être consultée par les fonctionnaires exerçant la surveillance. Si le centre peut prouver que la personne âgée n'est pas en mesure de conclure une convention écrite, il doit consulter ses proches.

1.8. Le prix journalier figurant dans la convention contient tous les frais de séjour et de soins, sauf les frais des services et fournitures pour lesquelles une indemnité supplémentaire est expressément prévue dans la même convention.

1.9. A l'admission d'une personne âgée, une fiche individuelle est établie indiquant :

- a) l'identité complète de la personne admise (nom, prénom, lieu et date de naissance, état civil, nationalité);
- b) le cas échéant, le nom, l'adresse et le numéro de téléphone du médecin traitant;
- c) le nom, l'adresse et le numéro de téléphone éventuel de la personne qu'il convient d'avertir en cas de nécessité.

Si la personne admise en exprime le désir, le responsable du centre peut mentionner sur la fiche sa conviction religieuse et philosophique.

1.10. L'organe de gestion de l'établissement doit rédiger un règlement relatif à la politique d'admission et de renvoi qui est soumis pour approbation à l'Exécutif flamand et dans lequel :

1° ne peut figurer aucun critère d'admission et de renvoi portant sur la conviction idéologique, philosophique et religieuse;

2° ne peut figurer aucun critère d'admission et de renvoi portant sur l'adhésion à une organisation ou un groupement;

3° ne peut figurer aucun critère d'admission et de renvoi portant sur les moyens financiers des personnes âgées."

2. Les normes concernant la nourriture, l'hygiène et les soins à dispenser.

2.1. La nourriture

2.1.1. les personnes admises reçoivent au moins un repas chaud par jour si elles séjournent plus de 4 heures dans le centre.

2.1.2. La confection des repas et leur distribution sont faites selon les règles de propreté et d'hygiène. La nourriture est disponible en quantités suffisantes. Elle est saine et variée et en outre adaptée à l'état de santé de la personne âgée. Il est tenu compte des régimes diététiques prescrits par le médecin traitant.

2.2.3. Le menu est affiché au moins un jour d'avance à un endroit bien apparent. Il est gardé pour consultation au moins un mois.

2.2. L'hygiène et les soins à dispenser

2.2.1. Les bâtiments sont régulièrement entretenus et maintenus à l'abri de toute humidité ou infiltration d'eau. Tous les locaux sont toujours tenus en état de propreté et répondent à tous égards à leur destination.

2.2.2. Il est interdit de garder dans le centre et ses dépendances des animaux pouvant incommoder les résidents ou posant un risque pour l'hygiène dans l'établissement et ses environs.

2.2.3. Quel que soit le système de chauffage adopté, celui-ci ne peut provoquer aucun dégagement de flammes, de gaz ou de poussières dans les locaux accessibles aux personnes âgées.

2.2.4. Le chauffage, la ventilation et l'éclairage de tous les locaux sont assurés par tous les temps et de nuit comme de jour.

2.2.5. La température doit pouvoir atteindre par n'importe quel temps, 22 C dans les locaux de séjour et 18 C dans les autres locaux accessibles aux personnes âgées.

2.2.6. Des installations sanitaires convenables et en nombre suffisant sont prévues séparément pour les personnes admises et le personnel.

2.2.7. Les installations sanitaires pour personnes âgées comprennent au moins quatre toilettes par 15 personnes dont au moins deux sont accessibles aux patients se déplaçant en chaise roulante. Elles sont facilement accessibles aux personnes âgées et sont séparées selon le sexe.

- Des installations sanitaires adéquates sont prévues pour les patients se déplaçant en chaise roulante.
 Les toilettes sont pourvues d'une aération directe ou d'une bonne ventilation.
 Chacune d'elles est munie de barres d'appui adéquates, d'un crochet vestiaire et d'un porte-rouleau pour papier hygiénique.
- Dans chaque groupe de toilettes se trouve un lave-mains avec savon et essuie-mains.
- 2.2.8. Les déchets solides et notamment les déchets de cuisine sont évacués en récipients fermant convenablement.
- 2.2.9. Les services généraux et notamment les cuisines et buanderies sont organisés de façon à ne pas incommoder par leurs odeurs ou leurs vapeurs.
- 2.2.10. L'évacuation des eaux usées est assurée de façon permanente et hygiénique.
- 2.2.11. La literie est toujours tenue en état de propreté et est changée au moins tous les quinze jours et chaque fois que cela s'avère nécessaire.
- Toutes les précautions d'hygiène sont prises à l'égard du linge souillé.
- 2.2.12. De l'eau potable est suffisamment disponible dans tout le bâtiment.
- 2.2.13. Il y a lieu de prévoir dans le centre ou dans les environs immédiats au moins une salle de bains adaptée à l'état des personnes âgées.
- Ces bains sont facilement accessibles.
- Des précautions sont prises pour que les appareils d'arrivée et d'évacuation des eaux ne puissent provoquer des accidents.
- 2.2.14. Les bains doivent pouvoir être utilisés quotidiennement par les personnes âgées. L'aide nécessaire est fournie aux personnes qui sont incapables de procéder seules à leur toilette.
- La direction de l'établissement veille à ce qu'aucune personne âgée n'indispose les autres personnes âgées par manque de soins de propreté.
- 2.2.15. Les personnes âgées doivent avoir l'occasion de se reposer.
- 2.2.16. Toutes précautions seront prises pour assurer la prophylaxie des maladies contagieuses. L'inspecteur d'hygiène est consulté dans tous les cas douteux. Toute affection transmissible lui est immédiatement signalée.
- 2.2.17. Un dossier mentionnant les directives médicales et leur exécution est constamment tenu à jour pour chaque personne hébergée.
- Ce dossier est tenu à la disposition des fonctionnaires compétents du Ministère de la Communauté flamande
 Le secret professionnel doit être observé.
- 2.2.18. Aux personnes âgées sont dispensés tous les soins que leur état de santé exige ainsi que l'assistance nécessaire dans les actes de la vie journalière.
3. Les normes concernant le bâtiment et la sécurité.
- 3.1. Respecter les normes de sécurité applicables à de tels bâtiments.
- 3.2. Le bâtiment
- 3.2.1. Le bâtiment est aménagé de façon à créer une ambiance agréable et sociable.
- 3.2.2. La surface éclairante des salles de séjour des personnes âgées est au moins égale au 1/6 de leur surface nette.
 La hauteur des appuis des fenêtres doit permettre la vue à l'extérieur en position assise sans risque d'accident.
- 3.2.3. Il y a lieu de prévoir au moins une salle de séjour de 5 m² au minimum par unité de séjour réservée aux personnes âgées.
- 3.2.4. Tous les locaux du centre destinés aux personnes âgées sont facilement accessibles et ne peuvent s'étendre que sur plus d'un étage.
4. Les normes concernant le nombre et la qualification des personnes occupées dans l'établissement.
- 4.1. Le centre dispose à tout moment du personnel minimum suivant :
- 4.1.1. Au minimum 2 membres du personnel dont au moins 1 assurant la dispensation des soins.
 Parmi ces membres du personnel, au moins 1 membre, chargé de la coordination, est porteur d'un diplôme délivré par l'Enseignement supérieur hors université. Le centre de soins de jour qui vise essentiellement l'admission de personnes âgées démentes ou de patients psychogériatriques, peut remplacer l'infirmier par une fonction plus appropriée mais titulaire d'un diplôme d'Enseignement supérieur hors université.
- 4.2. Le personnel occupé dans l'établissement, à l'exception du personnel technique, d'entretien et de cuisine, suit chaque année au minimum 8 heures de cours de perfectionnement. Le responsable doit en outre suivre 8 heures supplémentaires de cours de perfectionnement en matière de gestion des structures pour personnes âgées.
- 4.3. Tous les membres du personnel du centre doivent pouvoir fournir un certificat de bonne vie et moeurs.
 L'agrément peut être refusé ou retiré lorsqu'un membre du personnel occupé dans le centre a été condamné en Belgique ou à l'étranger par une décision judiciaire coulée en force de chose jugée pour une des infractions qualifiées au livre II, titre VII, chapitres V, VI et VII, titre VIII, chapitres I, II, article 422 bis, IV et VI et titre IX, chapitres I et II du Code pénal.
5. Les normes concernant la participation et l'examen des suggestions et observations des résidents.
- 5.1. Il y a lieu d'organiser au moins une fois par mois une concertation avec les résidents présents. Les proches des résidents en sont informés et peuvent y participer à tout moment.
 Au cours de cette concertation, les résidents et leurs proches peuvent formuler des avis, soit d'initiative, soit à la demande du responsable du centre, sur toutes questions portant sur le fonctionnement général du centre.
 Il est établi un procès-verbal de cette concertation qui est tenu à la disposition des personnes âgées et de leurs proches.
 Un exemplaire de ce procès-verbal est remis au responsable.
 Les fonctionnaires du Ministère de la Communauté flamande chargés de la surveillance peuvent, à tout moment, consulter ces procès-verbaux.
 Le responsable et le personnel peuvent être invités à assister aux réunions de concertation.

5.2. Les personnes âgées résidant dans le centre de soins de jour et leurs proches doivent pouvoir communiquer quotidiennement, à un moment expressément prévu par le règlement d'ordre intérieur, au responsable du centre, leurs suggestions, observations ou plaintes.

Des suggestions, observations ou plaintes peuvent également être consignées par les personnes âgées ou leurs proches, sur un registre tenu à cet effet.

Le registre et les procès-verbaux sont tenus, sur simple demande, à la disposition des résidents et de leurs proches ainsi que des fonctionnaires de la Communauté flamande chargés de la surveillance.

6. Les normes concernant la comptabilité.

6.1. A la fin de chaque mois, un compte est établi pour toute personne âgée séjournant un ou plusieurs jours dans le centre, indiquant clairement :

- l'identité de la personne âgée;
- le nombre de jours d'hébergement. Lorsque le séjour est inférieur à un mois entier, la date d'entrée et de départ;
- le prix journalier demandé;
- un relevé détaillé de toute charge supplémentaire au prix journalier (nature, nombre et montant);
- le montant net total dû;
- le montant acquitté par l'intéressé.

Un exemplaire de ce compte est remis à toute personne physique ou morale assurant en tout ou en partie le paiement. Pour les résidents irréguliers, le décompte peut se faire quotidiennement.

6.2. Les fonctionnaires compétents du Ministère de la Communauté flamande sont habilités à prendre connaissance de la comptabilité et des comptes individuels.

Vu pour être annexé à l'arrêté de l'Exécutif flamand du 17 juillet 1985.

Bruxelles, le 17 avril 1991.

Le Président,
G. GEENS

Le Ministre communautaire de l'Aide sociale et de la Famille,
J. LENSSENS

N. 91 — 1478

**17 APRIL 1991. — Besluit van de Vlaamse Executieve
houdende de subsidiëring van de investeringsverrichtingen voor dagverzorgingscentra**

De Vlaamse Executieve,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 20, gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988;

Gelet op het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden, gewijzigd bij decreet van 13 april 1988, gewijzigd bij artikel 21 van het decreet van 20 december 1989 houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap gewijzigd bij artikel 110 van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991, gewijzigd bij decreet van 20 februari 1991, inzonderheid op de artikelen 3, 4, 5 en 6;

Gelet op het akkoord van de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting op 16 april 1991;

Gelet op het advies van de Vlaamse Hoge Raad voor de Derde Leeftijd, gegeven op 2 en 10 april 1991;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördinerd op 12 januari 1973, inzonderheid op artikel 3, § 1, gewijzigd bij de wet van 4 juli 1989;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

Overwegende dat het past, teneinde de uitvoering van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden en de wijzigende decreten te bespoedigen, dringend de nodige uitvoeringsmaatregelen te nemen;

Op de voordracht van de Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin;

Na beraadslaging,

Besluit :

Artikel 1. In het besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1985 houdende de bijzondere voorwaarden voor de subsidiëring van de investeringsverrichtingen worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het opschrift van hoofdstuk III van bovenvermeld besluit wordt vervangen door volgend opschrift :

« Hoofdstuk III : Serviceflatgebouwen, woningcomplexen met dienstverlening, rusthuizen en dagverzorgingscentra »;

2° In artikel 3 van hetzelfde besluit worden in het eerste lid de woorden « of een rusthuis » en « of rusthuis » respectievelijk vervangen door de woorden « een rusthuis of een dagverzorgingscentrum » en « rusthuis of dagverzorgingscentrum »;

3° In artikel 3, 2° van hetzelfde besluit wordt een C. toegevoegd luidend als volgt :

« C. Wanneer het een dagverzorgingscentrum betreft, bewijzen dat de inrichting zodanig zal zijn aangepast en uitgerust dat zij aan de eisen voldoet om bejaarden op te nemen die moeten worden geholpen bij het verrichten van de essentiële handelingen van het leven en/of op die bejaarden toezicht moet worden gehouden. »;

4° In artikel 3, 4° van hetzelfde besluit worden de woorden « Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, de Nationale Landmaatschappij of een door haar geleide vennootschap » vervangen door de woorden « Vlaamse Huisvestingsmaatschappij of een door haar erkende vennootschap ».